

Урок № 14

Тема. Особливості сучасного постіндустріального розвитку Франції

Мета:

розширити уявлення учнів про сучасний образ ФРАНЦІЇ, законодавиці мод, про проблеми і досягнення держави, подібне і відмінне з Україною, можливості співпраці в майбутньому;

продовжити формувати вміння учнів працювати з різними джерелами інформації, аналізувати, зіставляти, репрезентувати опрацьоване, узагальнювати й робити висновки;

розвивати пізнавальний інтерес старшокласників, їхні творчі здібності, виховувати колективізм, любов до прекрасного, вміння складати комплексну характеристику країни, обґрунтовувати галузеву структуру господарства, уміння працювати в малих групах;

виховувати цікавість до теми, самостійність мислення, почуття поваги до думки інших.

Господарство

Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни

Економіка країни зазнала структурних зрушень:

- у **первинному секторі**: згортання добувної промисловості, стабілізація ролі сільськогосподарства (зайнято 2,8% населення).
- **вторинний сектор**: скорочення традиційних виробництв (чорна металургія, текстильна промисловість), зростання частки новітніх: машинобудування, хімічної промисловості, електроенергетики, занепад старих промислових районів.
- **потужний третинний сектор**: охоплює понад 3/4 зайнятого населення та виробляє 79% ВВП країни.
- **значна частка іноземного капіталу**: у промисловості - до 40%, сфері послуг - 9%, в інформатиці та інших новітніх виробництвах - понад 50%. На підприємствах з іноземним капіталом працює понад 20% населення.
- **За розмірами іноземних інвестицій** у національну економіку Франція **посідає 3-тє місце в світі**.
- **США та Німеччина найбільше інвестують в країну**.

Розглядаючи сучасний стан економіки Франції, можна процитувавши слова сучасного українського економіка Б. Гаврилишина: «Складається враження, що Франція може жити за наявності певних суперечностей і, не зважаючи на них, досить ефективно функціонувати». Для економіки характерна ефективна система узгодженого вільного підприємництва. Французи:

- схильні до співпраці, до гармонізації стосунків, що виникають між робітниками, підприємцями і урядом, шляхом консультацій і переговорів;
- схильні до сприйняття колективістських ідей;
- підтримують «меритократію» – систему відбору за рейтингом, яка пов'язана з елітарною освітою для підготовки тих, хто призначений для керівництва.

За ВВП Франція посідає 4 місце в світі серед шести головних економічно розвинутих країн після США, Японії, Німеччини і друга у Європі, після ФРН. Це

постіндустріальна країна в господарстві якої головну роль відіграють фінансово-промислові угруповання, що володіють автомобільною, нафтовою, хімічною промисловістю і точним машинобудуванням.

Характерніша риса економіки – «дирижизм» – високий рівень втручання держави в економічні процеси.

Енергетика. 75% електроенергії виробляється на АЕС (за їх часткою у виробництві електрики Франція перша у світі), діє 57 реакторів, переробляється власний уран. ПЕС – «Ранс» – у Бретані, ГЕС – велика частка – у передгір'ях.. Імпорт нафти, газу і кам'яного вугілля.

Машинобудування (40% його продукції – експортна, 38% зайнятих) – основа промисловості:

- автомобілебудування – «Рено», «Пежо», «Сітроєн» – Париж, Ліон;
- літакобудування – «Конкорди», «Каравелли», вертольоти – Париж, Тулуза;
- Франція є піонером у виготовленні та використанні надшвидкісних транспортних засобів;
- електроніка, інформаційні засоби, побутова техніка;
- суднобудування: Нант, Дюнкерк, Гавр, Сент – Назер;
- авіакосмічна промисловість: Тулуза; Франція третьою у світі запустила у космос штучний супутник Землі. Вона має космодром КРУ, розташований у Гвіані – заморській території Франції. Саме у Франції розпочалася експлуатація надзвукового пасажирського літака «Конкорд»
- військова техніка.

Чорна і кольорова металургія (власні залізні руди Лотарингії – сталь; виплавка алюмінію – свої боксити і дешеві гірські ГЕС).

Хімія (тонка хімія: побутова, парфуми – колиська Грас – «Cristian Dior»). За експортом продукції хімічної промисловості Франція займає третє місце у світі.

Легка промисловість: Париж – законодавець високої моди, найбільший центр швейної промисловості, розвинута ювелірна галантерея.

Сільське господарство. Положення Франції в помірному і субтропічному помірних поясах дає змогу розвивати багатогалузеве сільське господарство. 1 місце в західній Європі за виробництвом основних видів продовольства та 2 – за виробництва м'яса, картоплі, винограду.

За збором винограду, експортом вина і споживанням його на душу населення Франція посідає 2 місце в світі, трохи поступаючись Італії. Крім того вирощує хміль, льон, рапс, квіти для парфумерної промисловості (в районі Ніцци). За загальним обсягом виробництва с/г продукції поступається тільки США та Канаді.

Запитання: Які галузі господарства Франції можна назвати «істинно французькими»?

Транспорт представлений усіма галузями. Діє швидкісна залізниця Париж-Ліон (400 км/год). Авіакомпанія «Ер Франс» має 61 аеропорт. Густа мережа шосе. Морське і річкове судноплавство найбільші порти – Марсель, Гавр, Дюнкерк, Кале, Булонь. Євротунель під протокою Ла-Манш, який сполучає Францію з Великобританією, має протяжність 50,5 км., з яких 37 км. під морським дном. Посадка у вагони на французькій стороні здійснюється в Кале, а на англійській – у Фолькстауні. З інтервалом 25 хв. потяги з завдовжки 750 м, курсують тунелем зі швидкістю 130 км/год.

Отже, Франція має всебічно розвинуте багатогалузеве господарство з сучасною промисловістю та с/г, значний виробничий потенціал та активно діючу невиробничу сферу.

За рівнем зовнішнього товарообігу Франція перебуває у першій п'ятірці світових лідерів. В експорті переважає готова продукція промисловості і сільського господарства, а в імпорті сировина і палива.

Значну роль відіграє вивіз капіталу. Головні торговельні партнери – країни ЄС та США, підтримує тісні контакти з Японією.

Франція визнала незалежну Україну 27 грудня 1991 року, і вже 27 січня 1992 р. були встановлені дипломатичні відносини між двома державами. Зовнішньоторговельний оборот між країнами постійно зростає і зараз становить близько 500 млн. \$ США. Франція більше експортує до України, ніж імпортує.

Після помаранчевої революції поміцнішали зв'язки між виноробами Франції та України. В 2005 році були підписані угоди про спільну співпрацю в цій галузі між одним з відоміших виноробів Франції, доречі, актором Жераром Депардье і кримськими виноробами.

Франція вважається одним з найбільших у світі регіонів іноземного туризму. Щороку її відвідують понад 50 млн. чоловік. На кожного жителя Франції припадає майже один іноземець турист. Франція знову обігнала Іспанію щодо туризму: архітектура, культура – це перше, що приваблює туристів. Багаті курорти Середземномор'я – Рів'єра, Лазуровий берег – дуже відомі, елітні. Розвинений тут також альпінізм як вид спорту і туризму. Україна може цього повчитися, бо можливості має подібні. Але до прибутків, сервісу, менеджменту галузі нам поки що дуже далеко.

Питання для закріплення набутих знань

1. Назвіть головний проспект.
2. Назвіть найстаріший університет Парижа в світі.
3. Назвіть найбільший порт на півдні Франції.
4. Назвіть найвідоміший музей образотворчого мистецтва Парижа та світу.
5. В якій провінції Франції випускають біле ігристе вино?
6. Скільки сортів сирів випускає Франція?
7. Який спорт найпопулярніший у Франції: футбол чи велоспорт?

8. Яка парфумерна фірма є французькою: Ланком чи Лакме?
9. Назвіть вершину Альпійських гір.
10. Який сир у Франції вважається королем всіх сирів?
11. Як по – французьки звучить « Я вас кохаю»? (Je vous aime/ (Же ву зем.).
12. Назвіть відому всьому світові французьку в'язницю.
13. Назвіть найвідоміший аеропорт Франції.
14. Назвіть прізвище людини, що винайшла автоматичний скафандр.
15. Без чого немає кулінарії за французьким прислів'ям? (Без сиру («Без сиру немає кулінарії»)?
16. Яка річка омиває столицю Франції?
17. Назвіть автора роману «Червоне та чорне».
18. Як називається знаменита арка у Парижі?
19. З якою країною межує Франція на південному заході?
20. Які гори підносяться на південному сході Франції?
21. Назвіть дві найвідоміші марки легкових автомобілів, які виробляються у Франції?
22. Яка споруда є символом французької столиці?
30. Яке місце посідає Франція за кількістю іноземних туристів?

Опрацювати параграфи підручників (за вибором):

- 1) § 8. Безуглий В.В. Географія (рівень стандарту): підручн. для 10 кл. закл. заг. серед. освіти навч. закл. – Київ: Генеза, 2018. – 192 с.
- 2) § 25. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р. Географія: Підручн. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. – Харків: Оберіг, 2010. – 304 с.

Наданий матеріал законспектувати та дати відповідь на питання для самоконтролю.